

■ Ohjelmassa oli viime kesänä tutustuminen ahvenen kalastukseen pintakalvosta. Pintavieheiden hankkiminen osoittautui kuitenkin hankalaksi, niitä ei meinannut löytyä.

Tästä voi jo päätellä, että pinta-kalastus on jäänyt muiden pyyntitapojen ja vieheiden varjoon.

Viehepulassa rimpautin Veljekset Keski-Suomen kalastusvälineosaston tuotepäällikkö Marko Mäelle. Kyläkauppa lupasi järjestää vieheet ahvenen pintapyynnin kokeiluun ja Marko itse lähti kokeiluun mukaan Lappajärvelle.

Rapalan tarjonnasta mukana oli **Skitter Pop** kokoina 5 cm/7g ja 7 cm/7 g. Molempia oli tarjolla normaalilla sekä SureSet-takakoukulla, jossa ylin haara on muita pitempi. Isompikoukkuiset ovat pinnaltaan kromattuja ja erottuvat kiillosta.

Omista laatikoistani löytyi pari pientä, vanhempaa Rapalan popperia, jotka tuntuivat kevyemmiltä. Vaaka kertoo niiden painoksi 5–6 g, joten paino on uusissa muuttunut

Jännittävä ja hauska Nirha

tai ero johtuu balsan erilaisesta tiheydestä vanhemmissa vieheissä.

Nirhoja edusti **Nils Master Nirha**, mitoiltaan 8 cm/7g. Tälle kesälle on markkinoille tullut myös **LGH Nirha 85 mm/4 g** (kts. Erä 7–2009).

Lisäksi kokeilussa oli **Salmo Spittin Rover 7 cm/12 g**. Se on potkurilla varustettu kelluva popperi, mutta etupäässä ei ole rungon ulkopuolelle ulottuvaa erillistä kuppia.

Heittoa ja vetoa

Heittelimme pintavaappuja etupäässä karikoilla ja työn tulos oli molemmilla heittäjillä samanlainen. Nils Master Nirha oli ensimmäisenä kokeilupäivänä paras heittoviehe.

Ahvenen pyynti Nirhalla tarjoaa kalastuselämyksiä parhaasta päästä. Pyytäjä näkee tärpin, jonka odottelu pitää mielen vireänä ja kädet valmiina vastaiskuun. Sopivassa paikassa Nirha kelpaa yllättävän hyvin isoille ahvenille.

Myös Rapalan Skitter Popit antoivat ahvenia, mutta vähemmän. Rapaloissa molemmat koot sekä koukuvaihtoehdot tuntuivat pelaavan kutakuinkin samalla tavalla.

Heikoimmaksi heittovieheeksi jäi Lappajärvellä Spittin Rover. Todennäköisesti se kelpaisi haulle paremmin.

Kokeilimme myös uistelua plaanerikelkkojen avulla ja vedossa oli yhtä aikaa kymmenkunta viehettä.

Nils Master Nirha painaa seitsemän grammaa ja lentää helposti.

Nirha soutuvieheenä

■ Moottorilla vedettynä Nils Master Nirha ei ole parhaimmillaan, mutta soutuvieheenä se pelaa paremmin, koska soutaan liike saadaan nykiväksi.

Tarkasti ottaen Nirhan soutaminen elävästi reiluun myötätuuleen on hankalaa, koska veneen ja myös vieheen liike tuppaa olemaan jatkuva. Sen sijaan pieneen vastatuuleen, sivutuuleen tai tyynellä homma onnistuu paremmin.

Virtavedessä jalokalojen pyynnissä mahdollisuudet ovat vielä suuremmat, koska vastavirran apua voidaan käyttää monella tavalla nykivän liikkeen aikaan saamiseksi.

Uistellen pintavaaput eivät toimineet yhtä hyvin kuin heitellen. Ahvenia tuli, mutta melko huonosti. Siinäkin Nirha erottui hitusen edukseen, koska siihen napanneet olivat järviahveniksi mukavia parisataagrammaisaisia tai vähän isompia.

Uistelun tulokseen löysimme kaksi syytä. Nykivä uitto pinnassa houkuttelee ahvenia paremmin kuin suora veto. Eikä uistellen vieheitä voi uittaa karikoiden kivisillä päällyksillä veneen pohjaosumien pelossa ja syvemmässä pintavaapun teho on huono, jos ahvenia on vain lähellä pohjaa.

Myöhempiä kokeiluja

Jatkoin myöhemmin kalastusta testivaappuilla ja tulokset olivat samanlaisia. Ahventa on parempi uistella muilla kuin pintavaappuilla, vaikka niilläkin saattaa joskus päästä pinnassa möyriä isojen ajoparviin seassa mukaviin tuloksiin.

Yllättäjä Nils Master Nirhan hyvät esitykset jatkuivat myöhemminkin. Se oli itselleni ahvenvieheenä ennestään kokeilematon, mutta luotonta syntyi pian.

Jos karikon päällä tai muussa matalassa paikassa on ahvenia, ne näyttävät tokaisevan ihmeen hana-kasti pintaa viistelevään Nirhaan. Pintaparveen Nirha tepsii samalla tavoin.

Toinen havainto oli, että Nirha kiinnostaa vähän isompia ahvenia.

Salmo Spittin Rover 7 cm (alla) ja Rapala Skitter Pop 7 ja 5 cm.

Pikkuahvenetkin räpsäyttävät siihen, mutta ilmeisesti 7 cm pituus lamaa osalta pienemmistä ruokahalut.

Myös hauki iskee Nirhaan ja usein raivokkaasti vettä roiskaisten. Hauen osalta Rapalan Skitter Popit ja Nils Master Nirhat näyttävät olevan tasaväkisempiä kisaajia.

Maaginen loppukäännös

Nils Master Nirha solmitaan ohuehkon siimaan lenkkisolmulla ilman viehelukkoja tai perukkeita. Viehe lentää kevyehköillä välineillä hyvin. Maksimiheittoja ei viitsi edes tehdä, koska kaukana vieheen elävä uitto vaikeutuu.

Nirhalla voi kalastaa kahdella tavalla. Sitä voi nykiä vavalla, jolloin viehe nypätään pintaa myöten liikkeelle ja sen annetaan tehdä pitkä liuku, jonka päätteeksi viehe usein tekee vielä äkillisen, lyhyen käännöksen puoleen tai toiseen.

Toinen tapa on tehdä uitto pyöräyttämällä kampea sen verran, että viehe lähtee liikkeelle liukuun lopuksi usein käännähtäen. Uusi kelausliike tai nykäys tehdään, kun liike päättyy.

Olenneista on saada Nirha tekemään pitkä liuku pintaa viistävine vanoineen sekä maaginen lyhyt loppukäännähdys, jota perässä seuraava kala tuskin voi vastustaa.

Ilmeisesti pikkuliike lopussa alta tai takaa katsottuna muistuttaa pakoon pyrkivän pikkukalan puikahdusta sivulle. Se voi myös

muistuttaa vaurioituneen, pinnassa räpiköivän pikkukalan hortoilua ja siten helppoa saalista. Varsinkin isommat ahvenet ovat oppineet, että nämä vaurioituneet "kannattaa" syödä pois. Tältä osin Nirhan hortoilusta voi löytää yhtymäkoh- tia raksiuisteluun.

Parhaimmillaan kalastus Nirhalla on tyynellä tai pienellä laineen liplatuksella, kun kalat erottavat vieheen ja sen jättämän vanan hyvin pinnasta.

Nykimisen rytmiä ja vetojen pituutta muuttamalla sekä muilla mieleen juolahtavilla konsteilla pyytjä etsii uittotapaa, joka juuri sillä hetkellä tuntuu purevan. Tosin houkutteleva liike syntyy helposti, eikä erikoisempia uittotaitoja juuri tarvita.

Kalan napatessa tehdään pieni, mutta terävä vastaisku. Jos ahven nappaa vedossa, se tarttuu itsensänsäkin.

Huteja

Koska Nirha ui täysin pintakalvossa, eikä ole kovin kookas, ahvenet eivät aina osu siihen. Liuku kaartaa lopussa ja luultavasti vaikeuttaa osumista. Näyttää kuitenkin siltä, että kerran viehettä yrittänyt ahven yrittää useamman kerran, ellei saa pahempaa raapaisua koukuista.

Ohi menevät syöksyt ja veden räpsähdykset tuntuvat laittavan muihin ahveniini mieluummin liikettä kuin passivoivan niitä. Syönti lähtee ikään kuin yhden iskuista

päälle ja pohjasta saattaa nousta uusia yrittäjiä.

Tyynellä olisi kuitenkin parasta, ettei ahvenparvi tulisi liian lähelle venettä. Pintakalvosta ahvenet erottavat heittäjän liikkeitä. Siksi en aina kalasta heittoa aivan loppuun, vaikka ahven tuntuisi seuraavan.

Kelaan vieheen pintoja myöten nopeasti pois, nostan mahdollisimman kaukana ilmaan ja heitän uudestaan pitääkseni kalat välitöntä näköetäisyyttä etämmällä. Jos parvi tulee aivan veneen viereen, veneessä voi vielä yrittää siirtyä partaan äärestä kauemmaksi näkösuojaan.

Vaihtelee uintiliikettä

Yleensä ahven on Nirhassa suustaan tarttuneena, mutta jos ulkopuolelta tarttuneita on paljon tai kalat eivät muuten tunnu pysyvän, uittoliikettä voi olla syytä hidastaa ja pienentää.

Toisaalta jos paikalla on ahvenia, mutta syönti hiipuu, hurjan rajuilta vedoilla voi vielä saada ahvenen syöksähtämään Nirhan perään ja syönti voi lähteä uudestaan päälle. Pieni ja hidas liike jatkuvasti tehtynä saattaa myös passivoida

ahvenia.

Nirhalla kalastuksen parhaita puolia ovat visuaalisuus, jännittävyys ja hauskuus. Isoja ahvenia tulee ihan hyvin etenkin selkärakoilta, jos niitä järvestä ja pyyntipaikalla lähellä pintaa on.

Pintakalastuksen luonne on kuitenkin sellainen, että parvet ovat yleensä pienehköjä, liikkuvat kaiken aikaa ja ovat pinnassa säikköjä. Siksi Nirhalla ei pääse samanlaiseen ahvenen mättöön kuin jigillä syvästä joskus pääsee, mutta epä tarvitsekaan. Nirhallakin pannun saa täyteen raitakylkeä.

Heittelin kokeilussa Nilsun Nirhaa kolmena värinä, jotka kaikki kelpasivat ahvenille. Eniten tuli punavatsaisella, mutta sitä tuli heitettyäkin ahkerimmin hyvän alun siivittämänä.

Vuodenajoista kesä on varmin- ta pyyntiaikaa nirhoille. Kuitenkin jos sää syksyllä lämpenee ja tyyny- tyy, pintapyynti selkärakoilla voi tuottaa tulosta. Veden kylmettyä Nirhaan saattaa rojauttaa myös mittataimen. Kesällä selkävessillä pintakalvossa on etupäässä al- mittaista taimenta, jotka on jätet- tävä rauhaan.

Nirha tuunaamalla

■ Nirhan tapaisen käsialavieheen voi valmistaa itse kelluvasta vaapusta. Aihoksi sopii solakka, kevyt ja pitkäkökö 6–13 cm mittainen balsavaappu. Tavoitteena on saada viehe nykäistessä liikkumaan paitsi eteenpäin, myös käännähtämään sivulle.

Siiman kiinnityspisteinä voidaan käyttää vetolenkkiä tai vatsakoukun kiinnityslenkkiä. Vetolenkki väännetään pihdeillä voimakkaasti sivulle, jolloin viehe pyrkii vedossa hieman kääntymään. Lisäksi uintilevy poistetaan, mutta sitä jätetään rahtusen vastakkaiselle sivulle, jolloin tynkä voimistaa kääntymistä samaan suuntaan.

Siima voidaan solmia myös vatsalennkkiin, kolmikoukkuisessa vaapussa etummaiseen, kunhan koukku siitä on poistettu. Lenkkisolmu voidaan tehdä myös vatsalennkin uistinrenkaaseen. Jos solmu on vatsalennkissä, toispuoleinen tynkä uintilevyä kampeaa vaappua kääntymään sivulle.

Liallinen kääntymisen sivulle ei välttämättä ole hyväksi. Kokeillen ja ka- loilla testaten virityksen suunta löytyy ja useampi versio laajentaa tarjontaa. Jos virityksellä ei synny sivuliukua, sitä saa aikaan myös vavalla puolelta toiselle nykien.

Rapalan Original 13 cm ja Jointed 9 cm käsialavieheiksi tuunattuina.

